

Dosarul nr. 2ra-250/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, A. Panov, I. Secrieru)

DECIZIE

31 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Vladislav Țîrbu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladislav Țîrbu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul stagiar Adrian Mînzăteanu în interesele lui Vladislav Țîrbu și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 31 ianuarie 2019, Vladislav Țîrbu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 5 iulie 2006 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat acordarea spațiului locativ, invocând că activează în organele afacerilor interne din anul 2002, iar potrivit legislației în vigoare colaboratorii de poliție care sunt angajați un an li se acordă spațiu locativ de către autoritatea publică locală. Drept urmare, prin hotărârea nr. 3-2682/08 a Curții de Apel Chișinău, Consiliul municipal

Chișinău a fost obligat să emită actul administrativ privind asigurarea lui cu locuință sub formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare.

A menționat că, hotărârea instanței a devenit irevocabilă începând cu 9 octombrie 2008, iar la data de 19 noiembrie 2008 Curtea de Apel Chișinău a expediat hotărârea din 22 septembrie 2008, care potrivit legislației în vigoare este un document executoriu, către Oficiul de executare Centru municipiul Chișinău. Iar, la 4 decembrie 2008 executorul judecătoresc Victoria Eremia a emis încheierea nr. 12- 148/08, prin care a primit spre executare documentul executoriu nr. 3-2682/08 din 22 septembrie 2008.

A relatat că, ulterior procedura de executare a fost preluată de către executorul judecătoresc Igor Doroftei, care la data de 7 aprilie 2011 a informat repetat debitorul procedurii de executare despre necesitatea executării hotărârii judecătorești. Iar, în cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc de nenumărate ori a solicitat în scris debitorului să execute hotărârea instanței de judecată, însă fără careva rezultate pozitive pentru creditor.

Reclamantul a afirmat că, începând cu 22 septembrie 2008 până în prezent, deja de 10 ani, documentul executoriu rămâne neexecutat, iar neexecutarea acestuia nu se datorează acțiunilor sau inacțiunilor lui, statul fiind vinovat pentru neexecutarea titlului executoriu, or obligația statului de a întreprinde toate acțiunile pentru executarea titlului executoriu nu este condiționată de acțiunile/inacțiunile creditorului pe parcursul procedurii.

A specificat că, de 10 ani familia Tîrbu este nevoită să închirieze imobile în care să locuiască cei trei membri Vladislav Tîrbu (soțul), Tatiana Tîrbu (soția) și fiica minoră Vlada Tîrbu, în acest mod fiind afectată și starea psiho-emoțională și de faptul că statul căruia reclamantul i-a servit cu devotament, activând în cadrul organelor de drept din anul 2002, nu poate să îi asigure executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești privind atribuirea în proprietate a unui spațiu, or, familia sa a fost privată de posibilitatea de a obține locuința, asupra căreia avea toată speranța legitimă.

A precizat că, împreună cu familia sa au trecut printr-o perioadă grea, cauzată de insuficiența mijloacelor financiare pentru întreținere, starea materială fiind precară și din considerentul că trebuiau să achite chiria pentru diverse imobile luate în locațiune pentru conviețuire, achitând lunar plata chiriei în mediu de 150-200 de Euro.

A explicat că, incomoditatea a devenit și mai evidentă, deoarece pe parcursul acestei perioade fiica minoră Vlada este lipsită de o locuință a sa și a familiei sale, or copilul mereu întreba părinții de ce este nevoie de schimbat atât de des locuințele în care trăiesc, situație ce a fost generată inclusiv prin neexecutarea de către administrația locală a municipiului Chișinău a titlului executoriu din 22 septembrie 2008 și imposibilitatea organelor abilitate ale statului (executorii judecătorești) să execute în termen rezonabil o hotărâre judecătorească irevocabilă, mai bine de 10 ani.

Vladislav Tîrbu a evaluat prejudiciul moral cauzat lui și familiei sale în cuantum de 20 000 de Euro, sumă care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, or, prin neexecutarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil i-au fost încălcate dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6

CEDO și dreptul la protecția proprietății, garantat de art. 1 din protocolul nr. 1 CEDO.

Reclamantul a specificat că, a fost nevoit să închirieze apartament pentru a locui, astfel că în perioada lunilor ianuarie - decembrie 2017 a închiriat apartamentul nr. 154 situat în mun. Chișinău, str. Liviu Deleanu nr. 3, la prețul de 150 euro/lunar, pentru care a achitat suma totală de 2 360 de Euro, sumă care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen a hotărârii judecătorești.

Vladislav Tîrbu a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3- 2682/08 din 22 septembrie 2008, încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de Euro, a prejudiciului material în sumă de 2 360 de Euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 5 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admis demersul reprezentantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova și s-a dispus atragerea în proces a Primăriei municipiului Chișinău, a Consiliul municipal Chișinău și a executorului judecătoresc Igor Doroftei în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 5 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de către Vladislav Tîrbu.

Prin decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de avocatul stagiar Adrian Mînzăteanu în interesele lui Vladislav Tîrbu și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 13 decembrie 2019, Vladislav Tîrbu a declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fiind completat prin recursul suplimentar din 16 martie 2020, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, circumstanțele pe care instanțele ierarhic inferioare le consideră constatate nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

A mai menționat că, instanțele de judecată eronat au stabilit că hotărârea din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău, a devenit caducă, or aceasta este irevocabilă, nefiind casată până în prezent. Mai mult, schimbarea legislației și/sau eliberarea sa din funcția respectivă după devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești nici într-un fel nu afectează legalitatea și obligațiile stabilite prin hotărârea judecătorească, care nu a fost executată până în prezent.

Recurentul a adăugat că, procedura de executare intentată în baza documentului executoriu nr. 3-2682/08 din 22 septembrie 2008 este continuă până în prezent, nefiind suspendată și/sau încetată.

A mai afirmat că, instanțele inferioare au aplicat legea care nu trebuia aplicată și nu au aplicat legea care trebuia aplicată. Iar, jurisprudența CEDO pe care instanțele își întemeiază hotărârile judecătorești, este irelevantă.

Totodată, a specificat că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat jurisprudența CEDO pe cauze similare, și anume cauza Botezatu contra Republicii Moldova (cererea nr. 17899/08).

În drept, și-a întemeiat recursul în baza prevederilor art. 85, 166-167, 357-396 Cod de procedură civilă, art. 4-5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 6, 13 CEDO, art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO, jurisprudența CEDO.

La 10 ianuarie 2020, în adresa intimațiilor Ministerului Justiției al Republicii Moldova, executorului judecătoresc Igor Doroftei, Primăriei și a Consiliului municipal Chișinău a fost expediată copia cererii de recurs depusă de către Vladislav Tîrbu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.183), fiind recepționată de către intimați la data de 14 ianuarie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție/livrare anexate la actele cauzei (f.d.184-186).

Însă, până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințele prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 decembrie 2019 împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

Prin încheierea din 4 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Vladislav Tîrbu a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 Cod de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, în coroborare cu normele de drept aplicabile la caz, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În speță, din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul constată că la 31 ianuarie 2019 Vladislav Tîrbu a înaintat în instanța de judecată prezenta acțiune, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2682/08 din 22 septembrie 2008, încasarea prejudiciului material în mărime de 2 360 de Euro, a prejudiciului moral în quantum de 20 000 de Euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de fond a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, soluție ce a fost menținută și de către Curtea de apel Chișinău prin decizia din 22 octombrie 2019.

Întru consolidarea soluției instanțele ierarhic inferioare au stabilit că Vladislav Tîrbu a fost angajat în unitatea militară 1001 a Departamentului trupelor de carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne din 16 decembrie 2004, iar la data de 1 februarie 2010, în temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 502 ef din 18 decembrie 2009 Vladislav Tîrbu a fost concediat și trecut în rezerva Forțelor Armate ale Republicii Moldova conform prevederilor art. 35 alin. (3) lit. m) din Legea nr. 162-XVI din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarilor, din inițiativă personală a militarului, astfel că odată cu încetarea raporturilor de muncă în cadrul Departamentului trupelor de carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne, acesta nu dispunea de dreptul de a beneficia de spațiu locativ social și de a solicita executarea hotărârii din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău, și anume obligarea administrației publice locale să-i acorde, în folosință, spațiu locativ social în virtutea funcției deținute, obligație instituită prin legea existentă la data emiterii hotărârii judecătorești.

Verificând legalitatea deciziei contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată că, instanța de apel, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe administrate la caz, corect a ajuns la soluția netemeinicii acțiunii lui Vladislav Tîrbu.

Astfel, după cum se constată la caz, prin hotărârea din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea înaintată de Vladislav Tîrbu, a fost recunoscut ilegal refuzul și s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să emită actul administrativ privind asigurarea lui Vladislav Tîrbu cu locuință în formă de apartament sau casă separată în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare (f.d.16-17).

Este cert și faptul că prin scrisoarea nr. 3-2682/08 din 19 noiembrie 2008, hotărârea din 22 septembrie 2008 a Curții de Apel Chișinău, a fost remisă pentru executare Oficiului de executare Centru, mun. Chișinău, care a fost recepționată de către ultimul la data de 4 decembrie 2008 (f.d.18).

Prin încheierea nr. 12-1248/08 din 4 decembrie 2008, executorul judecătoresc a primit spre executare documentul executoriu, fiind intentată procedura de executare și stabilit termenul pentru executarea benevolă a documentului executoriu nr. 3-2682/08 din 22 septembrie 2008 (f.d.19).

Ulterior, prin scrisoarea nr. 064-88/11 din 5 aprilie 2011, executorul judecătoresc Igor Doroftei, a comunicat că procedura de executare, a fost preluată în rezultatul reorganizării sistemului de executare, iar la data de 8 decembrie 2008 în adresa Primăriei mun. Chișinău, a fost expediată încheierea privind executarea documentului executoriu nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2008, care până în prezent nu a fost executat, acordând ultimul termen până la data de 20 aprilie 2011 (f.d.20).

Prin scrisoarea nr. 064-46 din 17 martie 2014, executorul judecătoresc Igor Doroftei a obligat repetat până la data de 31 martie 2014 executarea documentului executoriu nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2008 (f.d.21).

Conform somației nr. R064-40/15 din 23 martie 2015, executorul judecătoresc Igor Doroftei a obligat repetat executarea documentului executoriu nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2008 (f.d.22).

Este incontestabil și faptul că somația nr. R064-bir. 144/16 din 27 aprilie 2016, nr. R064 - bir. 144/16 din 5 iulie 2016, nr. R064 - bir. 144/16 din 27 aprilie 2016, nr. R064 - bir. 144/17 din 20 septembrie 2017, executorul judecătoresc Igor Doroftei a solicitat întocmirea proiectelor de decizie cu privire la executarea documentului executoriu nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2008 (f.d.23-28).

Iar, conform somației nr. R064-21/18 din 12 iulie 2018, executorul judecătoresc Igor Doroftei a solicitat Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău executarea până la data de 26 iulie 2018 a documentului executoriu nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2008 (f.d.29).

La capitolul dat relevant de menționat este faptul că din conținutul hotărârii nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău rezultă că autoritatea publică locală urma să îi acorde lui Vladislav Tîrbu și membrilor familiei acestuia, spațiu locativ în posesie și folosință, pe perioada cât acesta activa în organele de poliție, cu excepția dreptului de dispoziție, atribut al dreptului de proprietate de care dispune doar proprietarul.

Conform certificatului eliberat de către Inspectoratul General de Carabinieri, Unitatea Militară 1001 nr. 10 din 25 aprilie 2019, se evidențiază că Vladislav Tîrbu a fost angajat în unitatea militară 1001 a Departamentului trupelor de carabinieri a Ministerului Afacerilor Interne din data de 16 decembrie 2004 și până la 1 februarie 2010 când s-a concediat și trecut în rezerva Forțelor Armate ale Republicii Moldova (f.d.67).

Prin urmare, instanțele inferioare just au stabilit că din momentul eliberării din funcție, Vladislav Tîrbu a decăzut din dreptul de a pretinde executarea hotărârii judecătorești, statul neavând nici o obligație legală de a-l asigura pe ultimul cu spațiu locativ.

Or, în sensul dat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărârea emisă în cauza Păduraru contra Moldovei, a scos cererea de pe rol, deoarece reclamantul nu deținea statutul de victimă. Totodată, Înalta Curte a notat că „[...] potrivit hotărârii din 7 februarie 2006, instanțele judecătorești naționale au atribuit reclamantului, în calitate sa de procuror și pentru perioada mandatului său, o locuință de serviciu. Curtea a stabilit că la 28 decembrie 2007, reclamantul a demisionat din funcția de procuror și că nici o prevedere din hotărârea din 7 februarie 2006 nu obliga autoritățile administrative să-i acorde o locuință după această dată. Din aceste motive, Curtea a considerat că, începând cu 28 decembrie 2007, statul nu mai era obligat să-i acorde reclamantului o locuință socială [...]”.

În condițiile date, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au reținut că hotărârea nr. 3-2628/08 din 22 septembrie 2009 a Curții de Apel Chișinău la momentul actual nu întrunește criteriile și exigențele existente la data emiterii actului judecătoresc.

În asemenea circumstanțe instanțele de judecată în mod corect a concluzionat asupra netemeinicii cerinței privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2682/08 din 22 septembrie 2008.

Referitor la pretențiile de încasare a prejudiciului moral și compensare a cheltuielilor de judecată acestea just au fost respinse, ca fiind subsecvente cerinței de bază.

Ce ține de capătul de cerere a lui Vladislav Tîrbu cu privire la încasarea prejudiciului material ce constă din cheltuielile legate de încheierea unui spațiu locativ pe perioada neexecutării hotărîrii judecătorești, instanțele de judecată justificat au stabilit ca fiind neîntemeiată.

Or, prevederile art. 40 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție statuează expres că reclamantul dispune de dreptul de a solicita compensarea din contul instituției în care activa cheltuielile pentru închirierea unei locuințe provizorii în cuantumul prevăzut de contractul de închiriere a locuinței, dar care să nu depășească salariul de funcție al chiriașului.

Iar, la materialele cauzei careva acte în acest sens nu au fost anexate, pentru perioada cît a fost angajat în serviciu.

Față de cele ce preced, având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată, iar temeiurile invocate de către recurent sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 444, 445, alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vladislav Tîrbu.

Se menține decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vladislav Tîrbu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătorec Igor Doroftei cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărîrii judecătorești în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu